

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

16. Sexta, septima & octava causa, quia securitatem ignavam adfert, laudem, meritum & præmium tollit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

(Manicheo) recesserit. Dicit esse liberam voluntatem, sed ut malum tantummodo faciat, non autem in hoc esse liberam, ut malum desinat operari, nisi ei fuerit imposita NECESSITAS velendi bonum, ab ea natura quæ, ut tuis utar sermonibus, malum non potest velle. Et paulò inferius: Tecum ergo putat (Iovinianus) tempore baptismatis (quando scilicet gratia hominem possidere, & ad bonum agere incipit) imponi hominibus necessitatem boni: quod æquè falsum est, quàm quod tu putas, ante baptismum inesse hominibus necessitatem faciendi mali. Quando scilicet, ut plurimum illo gratiæ adjutorio carent. An opus pluribus? Ecce rem totam in summam colligit. Quo collecto, ait Iulianus, convinceris inficari dogmata tua, ut promittas te liberam arbitrium non negare, quod ante mali, postea boni necessitate subvertis. Vbi ista longissimæ disputationi se tantopere immoratum dicit, ut ostenderemus, inquit, certissimum esse quod dixeram, quia negarent liberum arbitrium homines, qui vestro fuissent sermone deterriti, & in verum exitum vana formidine iraderentur TEQUE ESSE PRÆCIPVVM ARBITRII LIBERI NE-

GATOREM. Neque necessitatem tantum, sed etiam Fatum, per illam gratiam libertati afferri invidiosè clamant. Sub nomine gratiæ, inquit Episcopi cæthodæci Pelagiani ita Fatum asserunt, ut dicant, quia nisi Deus invito, & reluctanti homini inspiraverit boni & ipsius imperfecti cupiditatem, nec a malo declinare, nec bonum possit arripere. Et Augustinus: Inter quæ dicit etiam illa vestrum contra Christi gratiam (sæpe à vobis inaniter dicitur) quod scilicet appellatione gratiæ bonos fieri homines fatali necessitate dicamus. Quam opinionem Pelagiani ex modo operandi præventis illius gratiæ conceperant, quæ hominem invitum & reluctantem facit ut velit. Ideò enim dicunt: Ita fatum asserunt, ut dicant, quia nisi Deus invito & reluctanti inspiraverit boni cupiditatem &c. Nam præterquam quod efficacissime suum effectum operatur, hoc etiam habet ut homini neque laboranti, neque cogitanti, sæpe etiam repugnanti & adversus ipsam gratiam bellum obstinatissimum gerenti inspiratur.

Ibid. 145.

Fol. 453.

Fol. 164.

Sexta, septima & octava causa, quia securitatem ignavam affert, laudem, meritum & præmium tollit.

C A P V T X V I.

HINC enim nata est alia quæ sexta est istius adjutorij voluntatis & actionis accusatio ac detestatio, quod tale genus gratiæ supinam quandam securitatem afferat, inertemque negligentiam. Iulianus: Nunquam quidem ei adfuit libertas, & promissus sibi reatu ante peccasse (ante acceptam scilicet gratiam) & postea sine cura sanctitatis gloriam possidere. Quam Pelagianorum itemque Catholicorum quorundam de ista gratia opinionem respicit Augustinus cum dicit: Sed rursus qui putant bonam vitam esse deserendam quando audiunt sic Dei gratiam predicari, ut credatur & intelligatur, voluntates hominum ipsas ex malis bonas facere, ipsas etiam quas fecerit custodire, & propterea dicunt, faciamus mala ut veniant bona, in sinistram declinant &c. Et infra: Nec sic defendatis gratiam ut quasi de illa SECURI mala opera diligatis. Hanc autem ignavam securitatem duplici ex capite succrescere arbitrantur.

Lib. 1. oper. imperf. f. 153

Epist. 2. ad Valent. & Monachos ejus.

Joan. 3. 1. Cor. 12.

Joan. 5.

Epist. 2. ad Valent.

niret gratia quando Deo ita videretur, mala opera diligebant. Hoc item ex capite calumniatur Iulianus Augustinum dicere: Nihil sibi illud Evangelicum quo ait Dominus, Petite & accipietis. Cum enim illud adjutorium preces omnes, quas pro ipso impetrando fundimus prævenire debeat, ut det primitus fidem ex qua petamus, & effundat super domum David spiritum gratiæ & precum, quibus petamus; profecto nihil studij videtur expectandum ab humana voluntate sed totum Deo esse reliquendum. Hoc Augustinus vocat in sinistram declinare, nempe, per nescio quam perversam atque pravam securitatem de ipsa gratia, se tanquam impune dare remissis peccatis.

Secundo, ex eo suboriri videtur Pelagianis ista ignava securitas, quod cum illud voluntatis & actionis adjutorium dare dicatur ipsa voluntatem & actionem, nihil opus esse videatur, ut nos conatibus nostris ad volendum agendumque annitatur. Hoc enim gratiæ opus est, & in illo cui precibus impetrata jam ac data fuerit, ab ipsa illa gratia fieri debet. Hanc gratiæ criminationem intuetur Augustinus dicens: Nec idèò tamen (quia opus justitiæ à Deo deprecandum est) de hac re solis voluntatis agendum est, ut non subinservatur admittendo etiam remissis nostræ efficacis voluntatis: Adjuvatur enim noster dicitur Deus. Nec adjuvatur potest, nisi qui etiam aliquid sponte conatur. Et in fragmento cujusdam sermonis eleganter: Quidquid nobis iubetur, orandum est ut impleatur: Sed non sic ut dimittamus nos, & quomodo egri iacemus, supini, & dicamus, Placet Deus Abbatem.

Lib. 2. ad Bonif. c. 1.

Lib. 4. cont. Jul. c. 8.

Lib. 4. cont. Jul. c. 8.

Zacharie 13.

Lib. 2. de pecc. merit. c. 35.

Lib. 2. de pecc. merit. c. 5.

Fragmento de diversa es. Tom. 2.

Fragmento de diversa es. Tom. 2. Deus Abbatem.

Deus est super facies nostras, ut prorsus non nisi agere velimus, & cum esca completa fuerit super nostrum, dicamus, etiam Deus gloriatur de nobis. Hæc enim Pelagianorum sensu, dicuntur, qui quomodo tale voluntatis adiutorium conata voluntatis imò cum ipsa voluntate consisteret, non poterant intelligere. Nam ex hoc quoque fonte fluxit illa quam supra deduximus gratia accusatio, quod omnis hominis voluntas peccatis tolleretur. Quod si voluntas, ergo & meritum & præmium.

Nam & illo ex capite peracerbe illud adiutorium voluntatis & actionis culpant, quod nulla homini pro operibus bonis laus, nulla merces, nulla corona, sed soli Deo, qui operatur ea per gratiam, debeat. Quod ergo nos facimus, inquit, si nihil habemus in potestate nisi Deus det omnia; ergo non nos coronabit Deus, sed se coronabit. Pelagianos autem hæreticos esse qui hæc dicerent statim indicat: Iam videtis quia de illa vena venit. Vena est, sed venenam habet: percussus est enim a serpente, sara non est &c. Illi nemo dicat absolutem ab Episcopis, in Concilio Palestino, absoluta est sed confessio &c. Porro illam frequentissimam eorum fuisse cantilenam satis ex Divo Hieronymo patet: ubi Celestius ex discipulo Magister factus, & per Syllogismorum spineta decurrens ita disputat: Si nihil ago absque Dei auxilio; & per singula opera eius est enim quod gesser: ergo non ego, qui laboro sed Dei in me conabitur auxiliari. Et in primo Dialogorum libro: Mihi nullus asserere poterit liberi arbitrij potestatem, ne si in operibus meis Deus adiutor existeret: (ad ipsa scilicet opera non ad fo-

lam possibilitatem operum adjuvando) non mihi debeatur merces, sed ei qui in me operatus est. Et in libro Dialogorum secundo: Quid ergo iuvat atque coronat in nobis, & laudat quod ipse operatus est?

Neque laudandum tantum & coronandum Deum pro operibus nostris bonis putant, si nos per tale voluntatis & actionis adiutorium adjuvet; sed si non adjuvet, etiam culpandum esse blasphemant. Nimirum, quia nos voluntate aut viribus faciendi, quas ipse largiri noluit, destituimur. Si absque Deo, inquit Pelagianus aliquis apud Hieronymum, & nisi per singula ille me iuuet, nihil possum agere, nec pro bonis ne iuste operibus coronabit, nec affliget pro malis; sed in utroque suum vel respiciet vel damnabit auxilium. Et rursus alibi: Ergo si non fecimus quod præcepit, aut voluit nos adiuuare Deus, aut noluit. Si voluit & adiuuit, & tamen non facimus, quod volumus, non nos, sed ille superatus est. Si autem noluit adiuuare, non est culpa eius qui voluit facere, sed illius, qui adiuuare perit & noluit facere. Hæc argumentationem esse Celestij Pelagianorum omnium acutissimi testatur Sanctus Augustinus. Cum enim ille in tertio libri sui capitulo docuisset gratiam Dei & adiutorium non ad singulos actus dari inter cetera attulit: Si per gratiam omnia facimus, quando vincimur a peccato, non nos vincimur, sed Dei gratia, quæ voluit nos adiuuare omni modo & non potuit. Et iterum ait: Si gratia Dei est, quando vincimus peccata, ergo ipsa est in culpa quando a peccato vincimur, quia omnino custodire nos, aut non potuit, aut noluit.

Ibid. in eodem fragmento.

Epist. ad Ctesiph.

Lib. 1. Dial. aduers. Pelag. non precul ab initio.

Lib. 1. Dial. aduers. Pelag. non precul ab initio.

Lib. 3. Dial. ante medium.

Lib. de gestis Pelag. c. 14.

Quale sit illud adiutorium, quod tot criminatio- nibus Pelagiani accusant.

CAPVT XVII.

EX qua sanè Pelagianorum aduersus Christianum illud adiutorium accusa- tione, & Monachorum excusatione atque defensione, meridiana luce clarius patet nunquam inter eos & Augustinum de tali adiutorio fuisse contentionem, quod vel semper præfens nutui voluntatis assisteret, vel ab humano penderet arbitrio ut ad voluntatem, actionemque actualiter concurreret aut non concurreret. De tali namque adiuto- rio, quodcumque tandem illud esse intelligat, Celestius dicit: Propterea & ipsa gratia, in mea voluntate posita est, siue dignus fuerim siue indignus. Si enim per gratiam omnia facimus, non nos vincimur &c. Dilucidis etiam disertisque verbis Monachi Adrumetini profitentur, non esse tale illud adiutorium, ut per illud voluntatem obediendi sibi dari possint & suo arbitrio dare nolint: Non esse tale ut per illud bonam faciendi præcepta voluntatem possint sibi dare vel sumere ipsi, nec facerent. Tunc enim se sua culpa non habituros, & merito culpandos esse confitentur. Non est ergo adiutorium ullum quod solam

A possibilitatem volendi atque agendi adiuuat, ut eo pro solo nutu hominis concurrente voluntatem obediendi sibi sumat homo ipse, vel tribuat; sed quod ipsam voluntatem atque actionem inuictissime dat & facit. Neque exspectat ut dura voluntas ad operandum cum iplo sese determinet, sed potius ideo datur, iuxta Augustinum, ut ipsa duritia cordis præuincatur. Absurdum enim, ne dicam stultum est arbitrari, quod gratia illa, quæ siue in accipiendo, siue in influendo, hominis voluntati & potestati subditur, atque ab ejus pendet nutu, ut cum eo velit aut nolit, obediat aut non obediat, agat aut non agat; quæque per ipsum liberum volendi & agendi exercitium ad volendum, obediendum & agendum inclinatur; ipsam volendi, obediendi, agendi quæ a libertate destruat: b sine voluntate nostra sanctitatem perficiat: ita e velle & operari periturum in nobis, ut nos non agamus: d inuitos cogat ad bonum: e imponat necessitatem volendi bonum: ipsam que libertatem boni necessitate subvertat: homines g furo, h fatalique necessitate bonos faciat: i sine

De Corr. & Grat. c. 6.

Ibid. c. 4.

Lib. de prædest. SS. c. 8.

Celest. Ep. ad Ctesiph.

apud Hier. b Pelag. lib. de grat.

Christi c. 7.

c Monach. Adrum. lib. de Corr. & Grat. c. 2.

d Iul. lib. 1. oper. imperf.

e Ibid.

g Lib. 2. ad Bonif. c. 5. h Lib. 4. ad i sine Boosf. c. 2.

Handwritten marginal note in the right margin.